

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВИНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–децембар 2021.

Фебруар 2022.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца.....	2
2. Експертиза ефективног страног новца.....	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У 2021. години, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован, откривене су 2.794 фалсификоване новчанице готовог новца у динарима.

Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

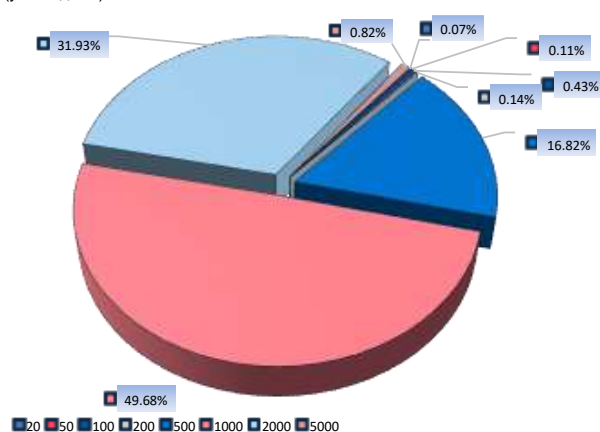
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–децембар 2021.
(у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	23	892	1,388	470	4	12	3	2	0	2,794
Учешће у %	0.82	31.93	49.68	16.82	0.14	0.43	0.11	0.07	0.00	100.00

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице апоена од 1000 (49,68%), 2000 (31,93%) и 500 (16,82%) динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 98,43% укупног броја фалсификата новчаница готовог новца откривених у 2021. години.

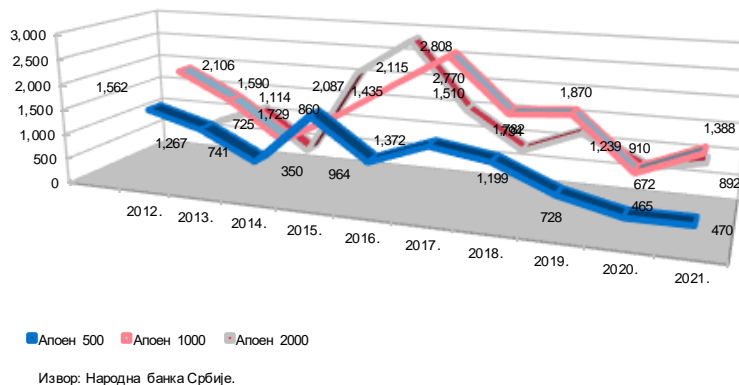
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница
готовог новца
јануар–децембар 2021.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

Посматрано за последњих десет година, та три апоена су најзаступљенија међу откривеним фалсификованим новчаницама динара (Графикон 2).

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца
(у комадима)

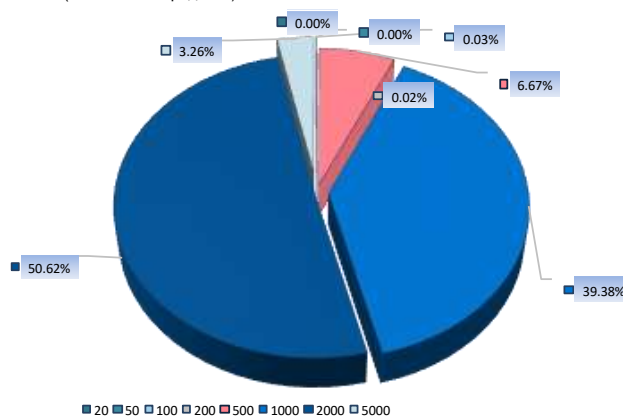
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница апоена од 2000 (50,62%) и од 1000 (39,38%) динара (Табела 2 и Графикон 3). Процентуално изражено, та два апоена заједно чине 90% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–децембар 2021.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	115.00	1784.00	1388.00	235.00	0.80	1.20	0.15	0.04	0.00	3524.19
Учешће у %	3.26	50.62	39.38	6.67	0.02	0.03	0.00	0.00	0.00	100.00

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–децембар 2021.
(номинална вредност)

Ако се упореде откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, види се да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 5,57 комада фалсификованих новчаница готовог новца, односно на милијарду динара у оптицају откривено је 9.688,89 динара фалсификованог новца.

2. Експертиза ефективног страног новца

У 2021. години, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификоване, откривено је 1.997 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 3.

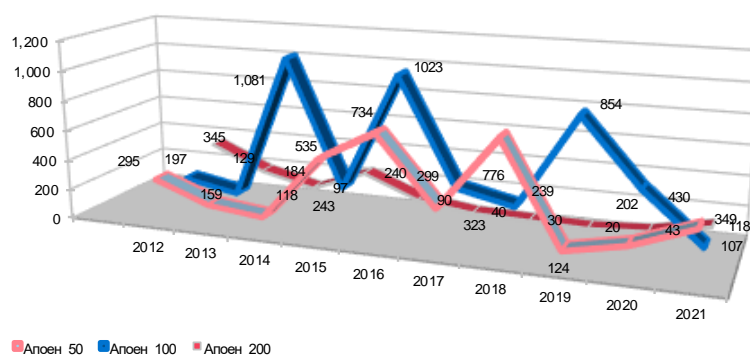
Табела 3. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–децембар 2021. (у комадима)

Валута	EUR							Укупно EUR	USD		Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	10	5		100	50			
Комада	15	118	107	349	28	14	1	632	1053	147	1200	165	1,997
Учешће у%	0.75	5.91	5.36	17.48	1.40	0.70	0.05	31.65	52.73	7.36	60.09	8.26	100.00

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, откривена су 632 комада фалсификованих новчаница евра, од чега највише апоена 50 и 200, што је разлика у односу на раније године, када је уместо апоена од 200 евра био заступљенији апоен од 100 евра. На Графикону 4 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата поменути три апоена евра у последњих десет година.

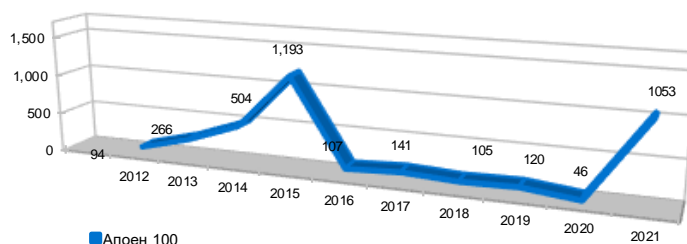
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

Током 2021. године откривено је 1.200 комада фалсификата америчког долара. Иначе, током година приметно је да је међу фалсификованим новчаницама америчких долара доминантно учешће апоена од 100 долара. Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих десет година.

Графикон 5. **Најчешће фалсификовани апоен USD**
(у комадима)

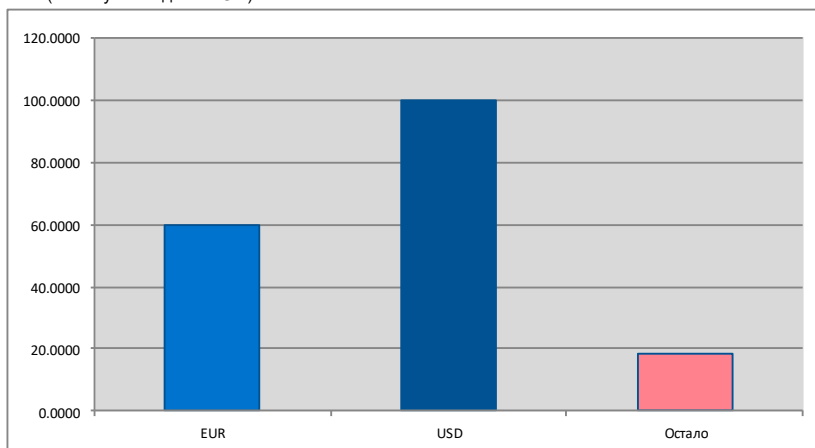
Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, колону *Остало* у Табели 3 чини 165 комада фалсификованих новчаница следећих шест валута: конвертибилна марка (24 комада), швајцарски франак (3 комада), кинески јуан (22 комада), немачка марка (5 комада), шведска круна (1 комад) и хрватска куна (110 комада).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. **Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–децембар 2021.**

(износ у хиљадама EUR)

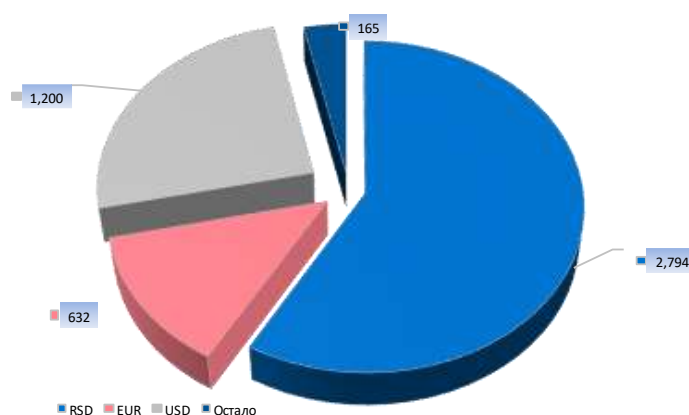

¹ За прерачун вредности других валута у евро примењени су међувалутни односи из курсне листе која је важила на дан 25. јануара 2022. (курс евра: 117,5838 динара).

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

Међу 4.791 комадом фалсификованих новчаница, колико је откривено у 2021. години, најзаступљенији су динарски фалсификати, а њихово учешће, као и учешће броја комада фалсификата страних валута у укупном броју комада, дато је у Графикону 7.

Графикон 7. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–децембар 2021. (у комадима)

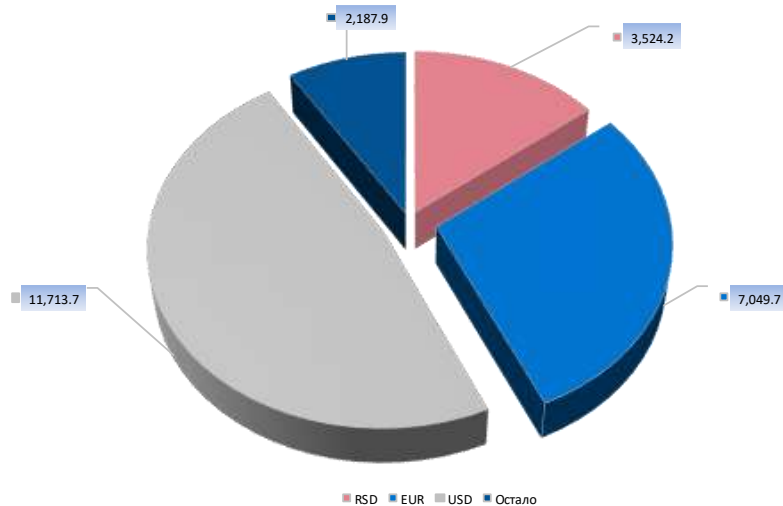
Извор: Народна банка Србије.

Као што се може видети, посматрано по броју комада, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте, и то 2.794 комада (58,32%), затим 1.200 комада америчког долара (25,05%), 632 комада евра (13,19%) и 165 комада осталих валута (3,44%).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама током 2021. године најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у динарима² (Графикон 8).

² За прерачун вредности других валута у динаре примењен је средњи курс динара на дан 25. јануара 2022. (117,5838).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–децембар 2021. (износ у хиљадама RSD)

Извор: Народна банка Србије.

Од укупно 24.475.487,13 динара, колика је динарска противвредност фалсификата свих валута, може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница америчког долара, и то у износу од 11.713.662,42 динара (47,86%), затим евра – у износу од 7.049.736,73 динара (28,80%), па домаће валуте – 3.524.190 динара (14,40%) и на крају осталих валута – у износу од 2.187.897,98 динара (8,94%).

НАПОМЕНА: У 2021. години извршена је и експертиза 8.128 комада фалсификованих новчаница евра у апоенима од 200, 100, 50 и 10 (номинално 398.610 евра), као и 493 комада новчаница хрватских куна апоена 1.000 (номинално 493.000 куна), које је полиција **запленила пре пуштања у оптицај и стога нису обухваћене прегледима овог извештаја.**